

Maja van Heemstra

Een mooier kerstspel

Schoenmaker Beersma stond met een zucht op; in de winterkou had hij altijd last van zijn rug. Voor vandaag was het werk gedaan en hij kon nu rustig de lange brief van zijn zoon lezen, die de post vanmorgen had gebracht. De hele dag was er aanloop geweest; voor de brief was er geen tijd over. Boer Haarsma had drie paar schoenen van zijn kinderen gebracht, vrouw Stellema was de hare komen halen, de bakkersvrouw wilde weten of haar sneeuwschoenen nog gerepareerd konden worden, enzovoort. En die klanten maakten dan meteen een praatje: over het weer, over het auto-ongeluk van de molenbaas - gelukkig niet ernstig - over de bus die vanmorgen een half uur te laat was door de gladde wegen. En natuurlijk over het kerstspel morgen in de kerk, waar zij allemaal naar toe gingen. Als het dan maar niet te glad was!

Daar rinkelde alweer het belletje aan de deur. De oude vrouw Jarings schuifelde naar binnen. Zij had een wollen doek over haar hoofd geslagen, want het sneeuwde. In haar hand had zij haar zondagse schoenen.

„Goeienavond,” zei ze, en de schoenmaker zei hetzelfde.

„Gelukkig dat je nog niet gesloten hebt, Beersma. Ik zag me daarnet dat mijn beste schoenen stuk zijn. En ik wou morgen naar het kerstspel en daar kan ik toch niet heen op mijn wollen sloffen.”

„Dat snap ik,” zei Beersma. „Laat eens kijken. Ze zijn wel erg versleten, hele nieuwe zolen moet ik eronder zetten.”

„Is het zó erg? Ja, ik kan niet meer zo goed zien en daarom is het mij niet opgevalen. Kan het nog wel vóór morgenavond?”

„Ik zal mijn best doen. Maar ik heb nog elf paar schoenen die klaar moeten. Aan sommige is maar een kleinigheid te doen - maar ik heb nu eenmaal beloofd ze klaar te maken.”

„Als het droog is, kan ik wel op mijn sloffen gaan.”

„Och, wel nee, mens, je gaat toch niet naar het kerstspel op sloffen! Ik zal echt mijn best doen. Kom ze dan halen op weg naar de kerk; je woont hier toch vlak bij. Maar hoe gaat 't er mee? Ik heb je in zo lang niet gezien.”

„Ik word oud! En ik hoest 's nachts zo veel, dan kan ik niet slapen en dan is een mens overdag zo moe. Als ik nou maar naar het kerstspel kan gaan, dat wil ik niet missen, hoor. Al die dertien jaar ben ik erbij geweest. Ik heb kleine engeltjes groot zien worden en de Maria en Jozef van drie jaar geleden zijn samen getrouwd. En een van de herders rijdt nu op de bus!”

„Nou als je vannacht goed slaapt, dan kun je er morgen ook bij zijn. Als je je schoenen hebt opgehaald, gaan we meteen samen naar de kerk.”

„Dat's goed, ik zal zorgen op tijd te zijn. Dank je wel en goeienavond.” En de oude vrouw schuifelde naar buiten. Beersma deed de buitendeur op slot en ging de brief uit Canada lezen.

De volgende dag was het weer een aanloop van jewelste en hij was dan ook net een uurtje vóór het begin van het kerstspel klaar met zijn werk. Hij trok zijn zondagse pak aan, legde het kerkboek klaar en ging in zijn leunstoel zitten. Vrouw Jarings

zou direct wel komen. Wat was zij laat! De kerkklok begon al te luiden en ze was er nog niet. Nog vijf minuten wachten en dan moest hij wel gaan, dan gingen de kerkdeuren dicht. Zou zij de afspraak zijn vergeten? Hij liep naar buiten, keek in de richting van haar huisje - er brandde geen licht. Dan was zij zeker al in de kerk. Toch wel vreemd, niet even aan te komen.

Met de andere kerkgangers liep hij langs het smalle kerkepad naar de verlichte deur, die er zo uitnodigend uitzag. De kerk was al bijna vol en iedereen zat op andere plaatsen dan gewoonlijk, zodat hij niet kon zien of vrouw Jarings er ook was. Lang tijd om daarover te piekeren had hij niet, want daar gingen de lampen uit en kwam de bekende stoet kinderen, allen met een brandend kaarsje in de hand, de oude dorpskerk binnen. Hij had het al zóveel jaren gezien en altijd was hij weer onder de indruk van de ernst waarmee de kinderen dat mooie verhaal uit Lukas II uitbeelden. De kinderen die zo lawaaiig konden zijn, die zoveel streken uithaalden, die thuis heus geen lieverdjes waren. Hier wáren ze Maria, of Jozef, of herder of oosterse koning, zelfs engel.

Er ging een zucht van voldoening door de kerk toen de stoet aan het slot van het spel als een kleurige slang naar de consistoriekamer terugliep. Voor dit jaar was het mooie spel weer uit, het orgel begon te spelen, stoelen werden verschoven en de

mensen gingen het duister van de decembernacht in.

Opeens dacht schoenmaker Beersma aan vrouw Jarings. En aan de domineesvrouw, die bij de deur stond, vroeg hij of zij haar ook gezien had.

„Nee, zij was er niet, ik had een stoel voor haar vrijgehouden, vlak bij het podium, omdat zij niet zo goed ziet. Ik zal er de kinderen even naar vragen.”

De engelen en herders, Jozef en Maria zaten te genieten van chocolademelk en koek. Nee, niemand had vrouw Jarings gezien. Wat zonde dat zij er niet was geweest, zij vond het altijd zo mooi. Zij zou toch niet ziek zijn?

„Zal ik even gaan kijken?” stelde Marijke, de grote engel voor. „Ik woon dicht bij haar. Mag ik dan in mijn kostuum gaan, dan ziet zij toch nog wat van het kerstspel.”

„Mag ik dan ook mee?”, klonk het van alle kanten. Want vrouw Jarings was een geliefd oudje van de dorpskinderen. Altijd had zij een snoepje bij de hand als er een de krant bracht of als zij haar hielpen in haar tuintje - zij kon niet meer zo goed bukken en dan was het moeilijk de boerenkool of de spruitjes te snijden.

„Ja, natuurlijk mogen jullie gaan,” zei de domineesvrouw. „Maar dan mantels aan en mutsen op, want het is koud.”

Het was wat moeilijk met de vleugels van de engelen en de lange gewaden van de koningen moesten worden opgespeld, maar toen ging de kleine stoet door het nu stille dorp. Zij droegen een kerstster en een klingelend klokje en een kerstbrood. Het was net alsof er weer een spel opgevoerd werd, maar dan heel anders dan daar straks in de kerk.

Zij liepen om het huis, gingen zachtjes de achterdeur in, trokken hun mantels uit en stonden toen stil. Het was er zó donker, dat de voorste de kamerdeur niet eens kon vinden.

„Wacht maar,” zei Marijke, „ik weet de weg.”

Zachtjes schoof zij de kamerdeur open, er was niemand. Op haar tenen liep zij naar het kamertje, waar de bedstee was. Het licht van de straatlantaren scheen naar binnen. Vrouw Jarings lag in de bedstee, zij woelde onrustig en mompelde af en toe iets, maar wat ze zei kon Marijke niet verstaan. De andere kinderen waren dichterbij gekomen.

„Zij is vast ziek,” zei een herder. „Wat zegt zij toch?” vroeg Jozef. „Zij heeft koorts,” zei Marijke, die een kaars had aangestoken en het licht op het oude gezicht liet schijnen. Op dat ogenblik deed vrouw Jarings haar ogen open. Daar stonden ze dan: Jozef, Maria, de engelen, de herders en de koningen. Het klokje klingelde even, toen een er tegen stootte. De oude vrouw keek naar het kleine groepje. Niemand bewoog zich. Toen sloot zij haar ogen weer.

„Gaan jullie naar de kerk terug,” zei Marijke zachtjes. „Ik blijf hier. Barend, ga jij dan even naar de dokter. De telefoonlijn is vanmiddag geknapt door de sneeuw; je moet dus dat eind lopen.”

Een van de koningen knikte. Natuurlijk zou hij dat doen. De wijzen uit het oosten waren immers van heel ver gekomen en dan zou hij dat eindje naar de dokter niet kunnen gaan?

De kinderen trokken hun mantels aan en zetten hun mutsen op en verlieten stilletjes de kamer. Marijke ging in de grote stoel naast het bed zitten en streek met een natgemaakt doekje over het gloeiende gezicht van de oude vrouw. Wat een vreemd einde van het kerstspel! In haar witte jurk en haar grote vleugels alleen in het kamertje, terwijl de zusjes nu thuis kerstliederen zongen en moeder trakteerde.

De grote klok tikte als enig geluid. De vrouw lag nu rustig en praatte niet meer.

Marijke hoorde geluid. Zachtjes kwam haar moeder binnen. Zij had het van de andere kinderen gehoord.

„Fijn, Marijke, dat je gebleven bent,” zei ze. Ze boog zich over vrouw Jarings heen. „Ik geloof dat zij slaapt. De dokter zal nu wel gauw komen. Heb je 't niet koud in die dunne jurk?”

Ze legde een wollen doek over het meisje heen. „Ik kan de kleintjes niet alleen laten,” zei ze weer. „Straks los ik je wel af, ik ga nu weer even naar huis.”

Marijke werd soezig door de stilte en de warmte. Zij dommelde in en zo vond de dokter haar toen hij wat later kwam.

„Dat heb ik nog nooit gezien,” zei hij lachend, „een engel als oppas bij een van mijn patiënten.” Hij voelde de pols van de oude vrouw en keek stil naar het rimpeelige gezicht. „Zij heeft een flinke kou te pakken, de koorts is al gezakt. Ik zal haar wat geven en kom morgen weer terug, dan zal zij heel wat beter zijn.”

En hoewel iedereen natuurlijk op kerstnacht het liefst thuis is, waren er toch mensen die om beurten de wacht wilden houden die nacht. De volgende morgen kwam de dokter even kijken. De oude vrouw werd wakker en keek met heldere ogen naar hem op.

„Hoe gaat 't er nu mee? U had het gisteren goed te pakken!”

„Gisteren?” De oude vrouw keek even stil voor zich heen en zei toen: „Gisteren was ik in de hemel.”

„Waar was u gisteren?” zei de dokter, die dacht dat hij het niet goed had verstaan.

„Ik was in de hemel. En zij waren er allemaal. Maria en Jozef en de herders en de engelen en de drie koningen. Een engel is bij mij gebleven. Maar 't Kindje . . . dat heb ik niet gezien.”

„'t Kindje, dat was u zelf,” zei de dokter zacht. Hij voelde haar pols en zei dat ze voorzichtig-aan moest doen.

Toen hij weg ging, lag de oude vrouw met een gelukkig gezicht tegen de kussens geleund. Zij had het kerstspel gezien. Een kerstspel, nòg mooier dan dat in de kerk.

